

ABONAMENTUL.

Un an 120 cor. (60 lei)

„ „ „ 60 „ (30 lei)

„ „ „ 30 „ (15 lei)

O lună 10 „ (5 lei)

Un nr. 50 fil (25 bani)

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată C. 1:50 a doua
și a treia oară C. 1:20

Manuscrite sunt a se
trimite la Redacția
„UNIRII“ Blaj.

Ziar național — apare în fiecare zi de lucru.

Să ne organizăm îngrabă.

Poporul român din Transilvania, Banat și din părțile ungurene, începând cu adunarea istorică dela Blaj, din 1848, a format un singur partid: partidul național român, care s'a luptat mai întâi pentru *libertate*, apoi pentru *independență* și pe urmă pentru *unirea națională* a tuturor Românilor.

Românii, foarte puțini la număr, cari în cursul timpului, pentru menajarea intereselor lor individuale, nu s'au înrolat sub stindardul partidului național român prigonit, au servit interesele altor partide nu numai străine, ci direct dușmănoase intereselor noastre etnice, religioase și economice.

Mutatis mutandis, aceasta e situația și în prezent. Avem un singur partid mare și puternic și un fragment al partidului socialist. Aderenții celui dintâiu partid în mod natural și logic s'au luptat și se luptă întâi pentru binele și fericirea neamului și a bisericii noastre, apoi pentru așii, iar sprijinitorii partidului al doilea sunt mai întâi internaționali, apoi Români, uitându-și cu totul de biserică.

Partidul național român în trecut a avut organizarea, ce și-a putut-o da și menține în un stat de polițai, unde a fost urmărit și lovit fără drept și fără milă. O organizație după comune, după cercurile electorale și după județe a lipsit aproape cu totul, fiindcă ne-au împiedecat oamenii răi.

Din darul Domnului și pe urma eroismului neîntrecut al ostașului român acum nu mai e nici o piedecă externă, care ne-ar putea încrucișa drumul bun și drept pentru organizarea ierarhică a partidului nostru național. Suntem liberi. Putem împlini pe deîntregul ceea ce doriam și voiam luptătorii naționali din trecut, anume, ca fiecare român din ținuturile amintite să fie membru sincer, loial și conștient al partidului național.

Alegerile pentru constituanta României întregite, cari — se

afirmă hotărît — la toată întâmplarea se vor ține în toamna anului c., urgitează organizarea partidului. În câteva săptămâni va trebui să ne și organizăm și să trecem și peste alegerile parlamentare, când își va putea spune dorința nefalzificată, în comuna sa, fiecare cetățean trecut de 21 ani.

Intellectualii satelor noastre, cari cunosc poporul individual, cari zilnic au contact cu el, să organizeze membrii partidului din fiecare comună, formând câte un club politic, în fruntea căruia să stea un comitet din un președinte, notar, cassai și doi-trei membrii.

Odată organizate satele, îngrabă se pot organiza circumscripțiile electorale și pe urmă județele.

Să începem deci cu calmitate și să grăbim cu prudență organizarea largă a partidului nostru național român

(r).

Românii la Budapesta.
Ce spune dl general Mărdărescu? Corespondentul din Viena al lui „Echo de Paris“ telegrafiază conținutul unei declarații a generalului Mărdărescu.

— Noi am făcut în această chestie, a zis generalul, ceea ce ar fi făcut oricare alt popor în locul nostru. Atacați, am răspuns. De aceea nu-mi închipui un singur moment, că s'ar putea, ca Antanta și puterile asociate să nu fie cu noi.

Reușita ofensivei noastre se datorește admirabilei stări de spirit și vitejiei neobositei noastre armate. În 14 zile ea a adus la capăt toată operația, adică: a oprit ofensiva maghiară, a pus în derută armata roșie și a intrat în Budapesta. Ea a intrat în oraș, pentru că era dreptul, ba chiar datoria ei.

Lupta a fost adesea foarte grea. Numărul morților și răniților dovedește îndeajuns cât de îndârjite au fost bătăliile.

Am găsit la mai multe sute de soldați ai armatei roșii, făcuți prizonieri pe diferite puncte ale frontului, sume foarte însemnate în hârtie-monetă, emisă de guvernul sovietelor.

SITUAȚIA.

Opinia publică a Europei stă încă sub impresia evenimentelor din Ungaria. Nu mai puțin se preocupă de acțiunea noastră în Budapesta Consiliul suprem interaliat.

Presa franceză

este unanimă în a recunoaște, că la impunerea condițiilor de armistițiu Ungurilor Români au fost în dreptul lor. Mai mult chiar, această presă, prin condeie foarte competente, face imputări Conferenței de pace, îndeosebi celor patru, cari sunt supărați pentru că România a impus noi condițiuni de armistițiu fără consimțământul lor.

Robert de Flers

în „Figaro“ are chiar aceste energice cuvinte de dreptate și de apărare a corectității acțiunii noastre.

„Românii au trecut peste sfaturile înțelegerii și au intrat în Budapesta. Au avut dreptate. Hotărârile intempestive pe cari Conferința le-a impus Cehilor și Românilor i-au costat mai multe sute de vieți omenești. Atâta ajunge. Bolșevismul maghiar încâtușat va fi pentru bolșevismul rus o lecție eficace. Dar pentru ca să fie așa, trebuie ca aliații să se hotărască să-și impună voința nu prietenilor lor, ceea ce e mai ușor, ci vrășmașilor, ceea ce e mai drept.

Trebuie ca Maghiarii să fie dezarmați, până la ultima pușcă, până la ultima mitralieră — și să nu li-se acorde facultatea de a păstra două sau trei divizii, cari, însărcinate să restabilească ordinea, se vor grăbi să organizeze dezordinea. Nimic mai unguresc ca asta.

Și apoi continuă astfel:

„Trebuie de asemenea să se lase toată libertatea Românilor de a-și relua materialul, tunurile, armele și mai ales vagoanele și locomotivele cari le-au fost furate și a căror restituire nici n'am prevăzut-o nici n'am cerut-o. S'au dus să le recucerească cu prețul sângelui

lor. Cel mai puțin lucru ce le putem face e să le recunoaștem beneficiul unei victorii, de care vom profita și noi în mod larg, numai să nu-i oprim în loc consecințele.

„N'avem nici un motiv să menajăm pe Maghiari. Și pare curios că în momentul când se regulează socotelile și se stabilesc vinovățiile *părem auita că Ungaria este, după Prusia, națiunea cea mai direct răspunsătoare a războiului*“.

Oficialitatea.

În vremece presa franceză apără fără rezervă punctele de vedere românești și recunoaște marile servicii pe cari le-a adus România cauzei comune a Aliaților, telegramele anunță, că reprezentantul Franței la București dl Cambon, a remis premierului României trei note, prin cari Consiliul suprem Aliat, pretinde, ca românii să renunțe la inițiativa directă în apărarea drepturilor și intereselor românești. „Journal des Debats“ informează, că *amestecul Aliaților în lichidarea socotelilor noastre cu unghurii se datorește iarăș Americii*.

„Le Temps“

precizează și spune, că „poate România ar fi fost mai bine tratată, dacă ar satisface oarecari propuneri de împrumuturi oneroare sau anume cereri de concesiuni petrolifere“.

Situația internațională mai are de înregistrat, că diferendul polono-cehoslovac n'a fost încă rezolvat, asemenea guvernul sârb, cu formarea căruia a fost însărcinat Davidovici n'a fost încă constituit.

România și arhiducele Iosif. Din Berna, Biroul presei române afirmă că guvernul din București este cu totul străin de combinațiunile politice cari au culminat în numirea arhiducelui Iosif în fruntea actualului guvern din Budapesta.

Orfelinele.

Intre chestiunile sociale, cari trebuie să ne preocupe, unul dintre locurile de frunte la tot cazul trebuie să-l ocupe chestiunea Orfelinatelor. E o chestiune aceasta, care trebuie să ne fie veșnic pe tapet, veșnic trebuie să o discutăm, iar discuțiile noastre să le urmeze fapte, fapte, pentruca aceste orfelinate să-și aibă tot necesarul. Datorința sfântă avem să o facem aceasta, care datorința se impune fieștecăruia dintre noi.

Nu voiu face aci o statistică a orfanilor de războiu, cred însă, că dacă aș spune numărul orfanilor, acela ar întrece binișor închipuirile noastre. Și acela ar fi numai numărul orfanilor de războiu. Câți orfani avizați la mila altora sunt însă, a căror părinți au murit afară de timpul războiului, sau nefiind în războiu?

Azi, când aproape toată lumea câștigă sume enorme; când spre toată lumea zimbesc deja primele raze ale unui viitor mai bun; când clăi de grâu auriu fac un frumos peisaj pe hotare, pentruca cât mai curând să umple grânarele bogăților, azi numai bieții orfani stau posomorâți la vetrele bordeielor lor sărăcicioase și strigă după un colț de casă caldă, după un petec să-și acopere trupul gol, după o fărimitură de pâine, pentruca să-și mai stâmpere foamea.

Glasul acestor orfani, datori suntem să-l auzim. Abstrăgând dela datorința creștinească, care ne poruncește să iubim și ajutăm pe deaproapele nostru lipsit; trecând chiar și peste legea dreptății, care ne poruncește să răsplătim în ceva formă pe aceia, cari pentru noi cel mai mare avut — viața — și-au jertfit-o, lăsând în urma lor năcaz și sărăcie, avem datorința să ascultăm glasul acelor orfani, pentruca aceasta o pretind dela noi interesele statului și neamului nostru.

Cu cât vom avea orfelinate mai bine provăzute cu tot necesarul, ou atâta acele vor putea plasa mai mulți și eduea mai bine pe orfani și în urmare eu atâta va avea neamul nostru mai mulți bărbați conștii de misiunea lor, muncitori harnici în toate ramurile îmbrățișate de ei. Și avem lipsă mare de astfel de bărbați.

În schimb însă, dacă orfelinatele noastre nu vor avea nici măcar necesarul absolut, atunci un număr mare de orfani vor rămânea pe străzi fără ca să aivă mâna de fier a tatălui, care să-le îndrepte și să dea educație voinței lor spre tot ce e bun și

folositor. Din aceștia se vor face apoi cei mai periculoși oameni ai neamului nostru, adevărați paraziti ai societății omenești.

De aceea azi, când e lumea reformelor și a înoirilor, să nu ne uităm nici de orfani. Intre chestiunile cari le discutăm zilnic, să-i dăm loc și chestiunii orfelinatelor. Să o facem aceasta în interesul nostru propriu: nouă înșine și pentru noi

Gradul de cultură al unui popor de cele mai multeori se măsoară după numărul instituțiilor culturale și caritative ce le are. Cu cât sunt mai multe, dar în aceiaș vreme mai bine îngrijite acele instituții, cu atât se judecă a fi la un grad mai înalt de cultură respectivul popor.

Numărul instituțiilor caritative la noi nu e prea mare, ba în Ardeal e chiar mic, și dacă nu ne vom îngriji să fie provăzute nici măcar aceste cu cele necesare, atunci să nu ne așteptăm la un respect prea mare în afară. După cum ne vom respecta noi, așa ne vor respecta și străinii.

L. Ghergariu.

Uniune Româno-Maghiară? „Temps“ publică următoarele: „Nu este exact, că regele Ferdinand al României s'ar fi dus la Budapesta. Știrea dată de unele ziare germane asupra unei uniuni proiectată între România și Ungaria este deosemeni falsă: în cercurile românești se declară, că România dorește după pace să trăiască în relațiuni cât mai strânse posibile eu Ungaria. Uniunea personală cu acest stat n'ar fi în interesul nici uneia dintre aceste două state.

Nr. 924—1919.

Cătră toți învățătorii din județ.

În conformitate cu notele circulare ale Resortului cultelor și instrucțiunii publice Nrii: 6804, 7844 și 129 ex 1919 țin se atrag atențiunea învățătorilor asupra următoarelor:

Petițiile de orice natură adresate cătră Resort trebuie înaintate acolo exclusive numai pe calea revizoratului școlar județean. La petiții se va alătura necondiționat taxa de timbru corăspunzătoare. Petițiile netimbrate ori defectuos timbrate se vor respinge, prin ce petentul va suferi neplăceri ori chiar pagube.

Ce privește posturile vacante dela școalele de stat, aceste se vor întregi pe bază de concurs, care se va publica în curând. Fiecare învățător își va trimite

petiția revizoratului propriu care o va transpune împreună cu informațiile de lipsă revizoratului în care petiționarul dorește să obțină postul.

Dela învățătorii confesionali, cari vor se treacă la stat se recere și pe mai departe concesiunea (litere dimisionale) autorității superioare confesionale.

În legătură cu aceste am o noare a comunica învățătorilor confesionali și aceea, că salariizarea lor se va face întru toate egală cu a învățătorilor de stat iar de altă parte se proiectează reorganizarea școlii de stat în o formă, ce se apropie de timpul școlii comunale prin care să fie angajate și comunele în mod însemnat la susținerea școlii primare.

Aiud, 11 August 1919.

Marian Sasu,
revizor școlar.

Extras din ordonanța

Nr. 21 și 25 (modificată).

1. Vor fi considerați ca infractori;

a) Acei cari fără rea credință prin localuri publice gări, trenuri, pe străzi, etc., vor comunica, colporta, comentă în orice chip, știri fie adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 Lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona, sau trada, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de războiu.

Informațiuni.

— **Catedrală gr.-or. în Cluj.** S'a inițiat o colectă în scopul edificării unei catedrale gr.-or. în Cluj. Primprocurorul Dr. Liviu T. Ghilezan a început colecta cu 500 cor.

— **Banul lui Kuhu.** Guvernul comunist din Budapesta a emis în timpul guvernării sale bilete de bancă în valoare de șapte miliarde.

— **Bilete cu preț redus pe C. F. R.** Direcțiunea Centrală a Căilor Ferate Române din Sibiu, ne roagă să anunțăm pe toți cei cari au cerut carnete pentru reducere pe C. F. R., că pentru eliberarea unor noi carnete trebuesc alăturată o taxă de 3 lei, (6 cor.) iar pentru înnoirea celor vechi 2 lei (4 cor.) La Direcție se află o mulțime de carnete gata de expediție, acelea însă nu se vor trimite până când proprietarii lor nu vor achita taxele obișnuite.

— **Petrogradul arde.** Trupele finlandeze, lituane și cele aliate au cucerit Petrogradul. Trupele bolșeviste refugiindu-se din oraș l-au aprins în mai multe părți deodată. Focul s'a întins și a prefăcut străzi întregi în scrum.

— **A murit Haeckel** vestitul filozof german al zilelor noastre. Răposatul a fost un mare aderent al războiului nemțesc și a dus în această privință o discută întinsă cu savanții puterilor aliate.

— **Tunelul lui Wilhelm.** Lângă Knvolak, în Macedonia, se află un tunel făcut din ordinul lui Makensen. Pe o enormă cruce de fier dela intrarea de nord a tunelului stă inscripțiunea următoare: »Impăratul Wilhelm II, — rege al Prusiei și împărat german — a ordonat trupelor sale să construiască acest tunel 1916«.

Un om de spirit a scris însă de desupt: »Generalul Franchet l'Experay — comandantul șef al armatelor aliate din orient — a dat ordin trupelor sale să gonească pe Boși prin acest tunel — 1918«.

Anunț.

La Uzinele statului din Zlatna se pot cumpăra — până la cantități a căror valoare nu trece peste Cor. 4000, — fără de nici un permis de cumpărare următoarele produse:

Sulfat de cupru (brutto pentru netto)	Kg. 12 00 C.
Sulfat de fier cu ambalaj	„ 1'20 „
Sulfat de fier fără ambalaj	„ 1'— „
Sulf fin măcinat	„ 18'— „
Sulf măcinat II.	„ 15'— „
„ în bucăți	„ 10'— „
Bisulfid de carbon	„ 16'— „

La bisulfid de carbon asigurarea pentru butoale 200 cor.
Oficiul suprem minieric al statului.

(75) 2-6.

Numărul cenzurat de: AUGUSTIN POPA.

Director: ALEXANDRU CIURA.

Redactor: Ovidiu Hulea.